

Huvudman

Askersunds kommun
kommun@askersund.se

Ärendet

Tillsyn av anpassad grundskola Grundsärskolan i Askersunds kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Askersunds kommun att senast den **fredag den 15 december 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brist rörande garanterad undervisningstid. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Askersunds kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Askersunds kommun ska vidta följande åtgärder

Garanterad undervisningstid

1. Se till att varje elev får sin garanterade undervisningstid, vilket innebär en total undervisningstid om minst 6 890 timmar i anpassade grundskolan för elever som läser ämnen och minst 6665 timmar för elever som läser ämnesområden. Undervisningstiden ska fördelas utifrån timplanerna för den anpassade grundskolan. Huvudmannen ska senast **den 15 december 2023** redovisa ett nytt schema, med tid för förflyttningar och raster, som gör att eleverna får sin garanterade undervisningstid. Av huvudmannens redovisning ska det vidare framgå hur undervisningen är schemalagd under höstterminen 2023 och vårterminen 2024 utifrån huvudmannens

beslutade timplan. (3 kap. 12§, 11 kap. 6-7 § skollagen och 10 kap. 2-3 §§ och bilaga 2 skolförordningen)

2. Se till att eleverna som läser ämnen får sin garanterade undervisningstid i ämnet musik i enlighet med timplanen för den anpassade grundskolan i årskurserna 6-9. Huvudmannen ska i redovisningen inkomma med en plan och ett schema för hur eleverna får sin garanterade undervisningstid i ämnet musik i respektive stadie. (11 kap. 6 § och 10 kap. 2 § och bilaga 2 skolförordningen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser att undervisning bedrivs under ledning av lärare, undervisning ges av behöriga och legitimerade lärare, betyg sätts om elev eller vårdnadshavare begär det, extra anpassningar och särskilt stöd, tillgång till elevhälsa, tillgång till ändamålsenlig utrustning och lokaler.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till Skolinspektionen.Linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:5312) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgift om eventuella missförhållanden inlett en tillsyn av anpassad grundskolan Grundsärskolan i Askersunds kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid anpassad grundskola Grundsärskolan följer gällande bestämmelser om undervisning och lärande, extra anpassningar och särskilt stöd samt grundläggande förutsättningar för skolenheten.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 30 augusti 2023 och den 1 september 2023. Representanter för huvudmannen har också intervjuats. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. timplan, elevscheman och delegationsordning. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av två elevscheman, ett schema för elever som läser ämnen och ett schema för elever som läser ämnesområden, och huvudmannens timplan för respektive årskurs. Eleverna i årskurserna 6 till 9 är indelade i åldersblandade undervisningsgrupper, en grupp består av elever som läser ämnesområden och två grupper består av elever som läser ämnen. Samtliga elever som läser ämnen och ämnesområden utgår från samma elevschema oavsett vilken årskurs de tillhör. Av intervju med lärare framgår att schemana inte är anpassade för de olika åldersgrupperna utan är lagt utifrån ett genomsnitt av timmar utifrån samtliga årskurser i timplanen.

Av Skolinspektionens granskning av huvudmannens timplan och elevscheman framgår vidare att eleverna inte får sin garanterade undervisningstid i enlighet med huvudmannens timplan. Detta gäller både för elever som läser ämnen och ämnesområden. Av elevernas scheman saknas minuter för flera ämnen varje vecka vilket sammanlagt på tre år uppgår till ett underskott om cirka 35 timmar för högstadiееleverna. Detsamma gäller eleverna som läser ämnesområden vars schema sammanlagt för tre år ger ett underskott om cirka 31 timmar. Av intervju med rektorn framgår att hon inte är medveten om att det saknas tid för vissa ämnen och ämnesområden samt att hon inte har följt upp och säkerställt att eleverna har fått sin garanterade undervisningstid utifrån gällande timplan och scheman.

Av intervju med lärare och rektorn framgår att eleverna som läser ämnen i årskurserna 6 till 9 inte har fått någon undervisning i ämnet musik under föregående läsår även om ämnet varit schemalagt. Rektorn uppger att tiden ska kompenseras i ett överutlägg i ämnet musik under innevarande läsår (23/24) och nästkommande läsår (24/25). Tiden är dock inte utlagd på elevernas scheman vid tidpunkten för tillsyn.

Av elevernas scheman för både ämnen och ämnesområden framgår att vissa hela dagar och del av dagar inte finns någon schemalagd tid för raster och förflyttningar mellan lokaler samt att det inte finns någon tid för dusch och ombyte efter idrottslektioner. Av fyra av fem lektionsobservationer, av undervisning i både ämnen och ämnesområden, framgår att lektioner startar efter utsatt tid på schemat och avslutas före den schemalagda tiden. Vid en lektionsobservation av undervisning i ämnesområden avslutades lektionen cirka 40 minuter före utsatt tid. Av intervju med lärare framgår att detta beror på att en taxi inte kan komma vid en senare tidpunkt för att hämta elever. Lärarna uppger att taxin kommer vid samma tid varje dag utom fredagar. Dagens sista lektion ska enligt schema sluta samma tid varje dag utom fredag vilket innebär att sista lektionen avslutas minst en kvart tidigare än vad som är schemalagt under måndagar till torsdagar. Av lärarintervju framgår även att pedagogisk lunch räknas som undervisningstid.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår vilka ämnen undervisningen i grundskolan ska omfatta och att den totala undervisningstiden för varje elev som läser ämnen i anpassade grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. För en elev som läser ämnesområden ska den totala undervisningstiden dock vara minst 6 665 timmar. (11 kap. 6 § och 7 § 1 stycket skollagen)

Av skolförordningen framgår att bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 2. Av bilaga 2 till skolförordningen framgår den minsta garanterade undervisningstiden i timmar per stadium och ämne. (10 kap. 2 § och bilaga 2 skolförordningen.) Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden. (10 kap. 3 § skolförordningen)

Av förarbeten till skollagen anges att en viktig förutsättning för att eleverna ska kunna nå kunskapskraven är att de får de undervisningstimmar som anges i timplanen. Den minsta garanterade undervisningstiden i de olika ämnena har koppling till kursplanerna och de nationella proven. Avsikten med den stadiindelade timplanen är att uppnå en ökad likvärdighet mellan skolor. (Prop. 2016/17:143, s. 17 och 19.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte säkerställt att eleverna som läser ämnen och ämnesområden får den totala garanterade undervisningstid som de har rätt till. Utredningen visar att skolenhetens timplan inte överensstämmer med elevernas scheman och att den faktiska undervisningstiden understiger den garanterade undervisningstid som eleverna har rätt till enligt skolförordningen. Utredningen visar vidare att merparten av de observerade lektionerna startar senare och avslutas tidigare än vad som är schemalagt samt att pedagogisk lunch, raster och förflyttningar är inräknat i elevernas garanterade undervisningstid.

Skolinspektionen bedömer vidare att elever inte får sin garanterade undervisningstid i ämnet musik. Av utredningen framgår att eleverna inte haft någon musikundervisning under föregående läsår. Att eleverna inte får sin garanterade undervisningstid tillgodosedd gör att eleverna inte får sin rätt till utbildning och leder till att eleverna får sämre förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Askersunds kommuns verksamhet vid anpassad grundskola Grundsärskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller garanterad undervisningstid. Det

finns därför skäl att förelägga Askersunds kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Undervisning bedrivs under ledning av lärare, undervisning ges av behöriga och legitimerade lärare, betyg sätts om elev eller vårdnadshavare begär det

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av lektionsobservationer, dokumentstudier samt intervju med rektorn framgår att undervisningen bedrivs av lärare samt att de är behöriga i de ämnen de undervisar i. Av dokumentstudier framgår att betygs katalogen uppfyller författningarnas krav. Rektorn uppger att elever får betyg om elever eller vårdnadshavare begär det.

Rättslig reglering

Undervisningen bedrivs under ledning av lärare. (1 kap. 3 §, 2 kap. 15 § skollagen och 5 kap. 2 § skolförordningen)

Eleverna ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare, om inte huvudmannen har rätt att tillämpa en undantagsregel. (2 kap. 13, 17–18 §§, 21 kap. 11 § och 22 kap. 10 § skollagen)

Om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det, ska betyg sättas i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen. Betygsättning i årskurs 4 och 5 får endast ske utifrån de förutsättningar som regleras i författningarna. (3 kap. 14 §, 11 kap. 19–21 §§ skollagen samt 6 kap. 1 a–b, 11–16 §§ skolförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och rektorn framkommer inte annat än att elever får de extra anpassningar som de behöver. Skolenheten har för närvarande inga beslutade åtgärdsprogram. Av intervjuer med elevhälsan och lärare har inga anmälningar gjorts gällande att en elev, trots extra anpassningar, befaras att inte uppfylla de betygs kriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Detta då det inte funnits något behov.

Huvudmannen har inför Skolinspektionens tillsyn bifogat en rutin "Arbetsgången för utredning beträffande extra anpassningar/särskilt stöd". Av rutinen framgår inte att en anmälan till rektorn ska göras om en elev, trots extra anpassningar, befaras inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Det framgår dock av intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa att anmälningar ska lämnas till rektorn om behov skulle uppstå. Av intervju med rektorn och elevhälsa framgår att när en anmälan inkommer ger rektorn uppdrag till elevhälsan att starta och genomföra en utredning av elevens behov av särskilt stöd. Av rutinen framgår att rektorn fattar beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller beslut om att inte utarbeta ett åtgärdsprogram.

Rättslig reglering

Om en lärare befarar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska eleven ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. (3 kap. 5 § skollagen)

Om en lärare, trots extra anpassningar av den ordinarie undervisningen, befarar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska de anmäla detta till rektorn. (3 kap. 7 § skollagen)

För varje sådan anmälan ansvarar rektorn för att starta en utredning av elevens behov av särskilt stöd. Rektorn ansvarar också för att starta en sådan utredning om en elev uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. (3 kap. 7 § skollagen)

Vid en utredning av en elevs behov av särskild stöd ska samråd ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 7 § skollagen)

Efter varje utredning av en elevs behov av särskilt stöd ska rektorn fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller besluta att inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Elevens och elevens vårdnadshavare ska underrättas om det fullständiga innehållet i beslutet och hur det går till att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd. (3 kap. 9 §, 2 kap. 10 §, 28 kap. 16 §, 29 kap. 10 § skollagen och 33 § förvaltningslagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Askersunds kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller extra anpassningar och särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Tillgång till elevhälsa, tillgång till ändamålsenlig utrustning och lokaler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer framgår att eleverna har tillgång till elevhälsans samtliga professioner samt att skolsköterskan bland annat har hälsosamtal med eleverna. Vid verksamhetsbesök i skolenhetens undervisningssalar samt av intervjuer framgår att skolenheten har tillgång till ändamålsenliga salar och utrustning.

Rättslig reglering

Det finns tillgång till elevhälsa för eleverna och varje elev erbjuds minst tre hälsobesök som är jämnt fördelade under skoltiden. (2 kap. 25 § och 2 kap. 27 § skollagen)

Skolenheten har tillgång till och använder ändamålsenlig utrustning och lokaler. (2 kap 35 § skollagen, Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar och 3. Kursplaner)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Alexander Aleryd

Beslutsfattare
Signerat av: Alexander Aleryd

X Gerda Moulis

Föredragande
Signerat av: Gerda Moulis